

O Fatimska Pani, Matko Różańcowa

m. i sł.: I. Pfeiffer; h.: B. Stępień

2. Tyś nam ocaliła naszego Papieża,
za co Ci składamy serca swe w ofierze.
/Wspieraj Kościół łaską, o Matko jedyna,
by zbliżył świat cały do Twojego Syna./ (2x)

3. O Fatimska Pani, Matko Różańcowa,
z daleka przybyłaś, żeby nam królować.
/Chroń naszą ojczyznę od chwili niepokoju,
wróć wiarę, nadzieję, weź w opiekę swoją.

Diecezjalne Studium
Organistowskie w Rzeszowie

Materiały formacyjne dla organistów październik 2022

Drodzy Duszpasterze i Organiści

W bieżących *Materiałach* kontynuujemy prezentację harmonizacji odpowiedzi mszalnych przygotowanych przez ks. dr. Lucjana Dykę wraz z komentarzem. W niniejszym numerze omówienie Akłamacji po przeistoczeniu „Wielka jest tajemnica naszej wiary”.

XIII Pielgrzymka muzyków kościelnych na Jasną Górę pod hasłem: „*Pieśnią chcę chwalić imię Boga i dziękczynieniem Go wysławiać*” (Ps 69, 31) odbędzie się **12 listopada 2022 r.** Szczegółowy program dostępny na stronie internetowej.

Dzień skupienia dla Organistów Diecezji Rzeszowskiej połączony z Seminarium Organowym planowany jest na **26 listopada 2022 r.** Szczegóły będą dostępne na stronie internetowej studium oraz zostaną przekazane do parafii.

Aklamacje po przeistoczeniu cd.

Druga aklamacja „**Wielka jest tajemnica naszej wiary**” składa się z partii celebrysa oraz odpowiedzi zgromadzenia liturgicznego. Odpowiedź ta zbudowana jest z czterech członów. Podobnie jak w pierwszej aklamacji, w każdym z nich da się wyróżnić odcinek recytacyjny oraz formułę kadencyjną. W trzech pierwszych członach formuła składa się z dwóch sylab przygotowawczych oraz dwóch końcowych, natomiast w ostatnim członie są cztery sylaby przygotowawcze.

Jako przykład posłużymy nam aklamacją rozpoczynającą się od dźwięku *f*. W tym tonie należy użyć jednego bemola przy kluczu (*b*), pomimo że w samej melodii dźwięk alterowany się nie pojawia.

W naszym przykładzie recytatywy w poszczególnych członach są na dźwiękach *f*, *d*, *a*, *f*. Kadencja ostatniego członu kończy się na dźwięku *f* (podobnie zresztą jak w członach 1 i 2), co sprawia, że akompaniament organowy tej aklamacji należy potraktować zgodnie z zasadami harmonizacji *tritus*.

a. W pierwszym członie: „Ile razy ten chleb spożywamy” warto wprowadzić pełny akord dopiero na sylabę akcentowaną *ra-*. Wprawdzie już wcześniej mamy akcent na sylabie *i-*, ale jest ona tak krótka, że niekorzystne byłoby podkreślanie jej za pomocą pełnego współbrzmienia. Na wspomnianej sylabie można dać akord molowy, którego dźwięk recytatywu jest tercją (tu: d-moll). Następnie dobrze jest zmienić akord na wyrazie jednozgłoskowym *chleb*. W ten sposób podkreślimy logiczną wagę tego słowa. Może to być akord durowy, którego dźwięk recytatywu jest kwintą (tu: B-dur). W basie damy kwintę, która za chwilę w zwrocie kadencyjnym tego członu stanie się prymą. Zakończymy bowiem tę część na akordzie, którego ostatni dźwięk jest prymą (tu: F-dur). W tenorze należy zastosować opóźnienie 4-3, natomiast dźwięk będący kwintą ostatniego akordu należy wprowadzić w alcie już na sylabie *spo-*, aby uniknąć prowadzenia głosów w równoległych kwintach.

b. W drugim członie wystarczy posłużyć się dwoma akordami: pierwszy – molowy, którego dźwięk recytatywu jest kwintą (tu: g-moll), a drugi – molowy, którego dźwięki kadencji są tercją (tu: d-moll). Linia basu rozpoczyna się od prymy, na sylabie *z te-* i przechodzi na kwintę, która w kadencji staje się prymą. W tenorze koniecznie trzeba zastosować opóźnienie od dołu 5-6.

c. W trzecim członie II aklamacji mamy sytuację analogiczną do tej, którą obserwowaliśmy w pierwszym członie I aklamacji. Zaczyna się ona

od słowa *głosimy*. Tu akcent jest na sylabie *-si-*, dlatego pierwszą sylabę należy pozostawić bez głosów towarzyszących melodii. Na sylabie akcentowanej można użyć akordu molowego, którego recytatywu (*a*) jest prymą (tu: a-moll), następnie na logicznie ważnym słowie *śmierć* przejść na akord molowy, który względem poprzedniego jest w stosunku kwinty dolnej (zapewnia to duże skonstrastowanie). W kadencji należy użyć akordu, którego dwa ostatnie dźwięki są prymą (tu: g-moll) z obowiązkowym opóźnieniem dolnym w tenorze 2-3. Ten człon ma bardzo słabą kadencję. Wyczuwamy, że domaga się ona części dalszej. Stąd też nie jest konieczne, by akord kadencyjny miał charakter spoczynkowy. To uzasadnia użycie kwinty w basie.

d. Czwartym członem ma dokładnie taką samą konstrukcję harmoniczną, jak pierwszy (tu: d-B-F). Zgadza się nawet liczba sylab, co w stylu recytacyjnym zasadniczo nie ma istotnego znaczenia. Różnica polega jedynie na miejscach zmiany akordów. W tym członie pierwszy akord należy wprowadzić od razu, kolejny – na sylabie *Two-*, a ostatni, jak zwykle, na akcentowanej sylabie kadencji.

Sposób prowadzenia głosów nie tylko odpowiada stylowi harmonii modalnej i pomaga w prowadzeniu właściwej prozodii śpiewu, ale również zapobiega w miarę możliwości skojarzeniom z tonacją F-dur.

Ks. dr Lucjan Dyka

I - le ra - zy ten chleb spo - zy - wa - - my i pi - je - my z te - go kie - li - cha,

gło - si - my śmierć Two - ja, Pa - nie, o - cze - ku - jąc Two - go przyj - ścia w chwa - le.